Урок «Я МАЮ ПРАВО!»

Цільова аудиторія: діти віком від 9 до 14 років
Час: 1 урок (45 хв.)

Структура:

1. Знайомство (3 хв)
2. Перегляд відео та його обговорення (10 хв)
3. Заповнення карти «Права дитини» (5 хв)
4. Лекція та аналіз результатів заповнення карти «Права дитини» (13 хв)
5. Практична вправа «Правова гра» (6 хв)
6. Практичні поради. Діти- правозахисники (4 хв)
7. Підведення підсумків (4 хв)

Обладнання і матеріали:

- комп'ютер, проектор;
- шкільна дошка;
- відеоролики;
- карта «Права дитини»,
- жовті та сині листочки папіру;
- ручки
- роздаткові матеріали (буклети, значки, наліпки тощо)

Хід уроку:

Починається з загального знайомства, у дітей з'ясовують, що вони знають про права людини та права дітей.

Пропонується увазі дітей відео про права дитини (на вибір)

Після мультфільму обговорення з дітьми на тему, що вони знають про права дітей. Кожна дитина отримує карту «Права дитини» за заповнює її. До аналізу написаного повертаються після лекції.

<u>Лекція + обговорення заповнених карт «Права дитини» :</u>

Конвенція з прав дитини є першим і основним міжнародно-правовим документом, обов'язкового характеру, що присвячений широкому спектру прав дитини. Учасниками цієї Конвенції є Святий Престол і всі країни – члени ООН, окрім США, Південного Судану і Сомалі. Однак лише прийняти документ ще недостатньо, головне – знати його зміст і дотримуватися основних положень. Конвенція про права дитини» була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 р. І одразу її підтримала 191 країна. Наша країна також ратифікувала цей документ 27 вересня 1991 р. Ратифікація означає, що усіма правами дитини, закладеними у Конвенції, діти нашої країни можуть користуватися, а наша держава повинна контролювати дотримання прав.

В Конвенції в першій статті записано «Дитина — це людська істота до досягнення нею 18-річного віку». Тому навіть після закінчення школи переважна більшість з вас все ще залишатиметься дітьми.

Конвенція ООН про права дитини — це ваші права. Ви можете не думати про них. Ви можете не використовувати їх щодня. Але ви маєте знати, що вони існують і гарантовані вам державою.

Вони — ваші! Текст Конвенції про права дитини готувався, обговорювався та узгоджувався більше десяти років. Конвенція ООН про права дитини — це угода між країнами. У ній записано, як уряд кожної країни має дбати про дітей. Конвенція містить 54 статті. У них ви знайдете 40 прав, які має дитина.

Найголовніші права, які виділяє Конвенція — це: усі діти мають право на життя разом зі своїми батьками, їхнє постійне піклування і турботу. І головне — усі діти рівні у своїх правах!

Пропонується проаналізувати результати заповнення карти прав та згрупувати права

1. Група прав, які можна назвати «Піклуйтеся про мене». Це ті права, якими ви користуєтеся щодня — і вдома, і в школі (право на повноцінне харчування, на освіту, на медичну допомогу, на розваги, на відпочинок).
2. Група прав дитини «Не знущайтеся наді мною» (право кожної дитини на захист від примусової праці й від будь-якої роботи, яка може бути небезпечною для здоров'я дитини). *Пояснення: у статті № 38 Конвенції записано «Діти, молодше 15-ти років, не можуть брати безпосередню участь у воєнних діях. Під час воєнних дій діти мають особливе право на захист і турботу»*.
3. Серед прав дитини є й такі, що враховують думку кожної дитини. В нашій країні не тільки дорослі, а й діти також мають право виражати свої погляди, сповідувати свою власну релігію, об'єднуватися з іншими дітьми. А ще ви маєте право на отримання інформації.

Практична вправа: На жаль, ми мусимо скоро прощатись, але не можна піти, не погравши із «Правовим деревом». Діти, зверніть увагу, у нашого дерева гілочки — голі. Ви маєте вдягти деревце, закріпивши на гілочках листочки. Листя також не просте — листочки різних кольорів: синього і жовтого. Сині листочки — права дітей, жовті — правила поведінки вдома та у суспільстві.

Спочатку вам потрібно поділитися на дві команди. Одна команда закріпляє листочки-права, інша — листочки- правила поведінки. Кожен член команди читає вголос своє право чи правило поведінки перед тим, як закріпити листочок на гілочці. Діти виконують завдання.

Гра «Правове дерево»

На зворотній стороні листочків написано право або правило. Листочки права треба чіпляти з правої сторони дерева, а листочки-правила поведінки — з лівої. Діти поділені на команди, по черзі чіпляють «права» і «правила».

Право	Правило
Право на життя	Дотримуватися правил поведінки у суспільстві
Право на піклування і турботу	Поважати і любити тих, хто тебе оточує
Усі діти рівні у своїх правах	Поводити себе так, щоб своєю поведінкою не порушувати права інших людей
Право на повноцінне харчування	Дотримуватися режиму харчування, поважати праце поварів
Право на відпочинок і розваги	Організовувати свій вільний час так, щоб було корисно і не заважати іншим
Право на освіту	Бути старанним, активним і самостійним учнем
Право на отримання інформації	Самостійно знаходити інформацію із різних джерел
Право на медичну допомогу	Цінувати і піклуватися про своє здоров'я
Право виражати свої погляди	Не нав'язувати свої погляди іншим, якщо ті з ними не згодні
Право на вільне спілкування	Поважати співрозмовників, дотримуватися правил мовного етикету
Особлива турбота — дітям без сімей	З повагою ставитися до людей, які піклуються про нас
Особлива турбота — дітям інвалідам	Бути толерантними, поважати й допомагати дітям
Право на захист від примусової праці	Виконувати усі види самообслуговування й роботу, яка не є небезпечною для здоров'я
Право на захист від образи та приниження	Не ображати й не принижувати інших

Практичні поради

Отримати юридичну допомогу (від первинної консультації до захисту прав у судовому порядку) діти можуть через систему органів безоплатної правової допомоги. Адресу найближчої установи цієї установи можна дізнатися за номером телефону 0800213103 9 (дзвінки безкоштовні).

Крім того, в Україні діє всеукраїнська «гаряча лінія» - для дітей та про дітей. Лінію, яка діє за номером 116111 або 0 800 500 225, відкрили у Міжнародному жіночому правозахисному центрі «Ла Страда-Україна». Тут маленькі українці знайдуть підтримку та пораду стосовно своїх проблем, якими їм нема з ким поділитися. Батьки, вчителі та вихователі матимуть змогу оперативно отримати індивідуальну консультацію стосовно порушень прав дітей. Дзвінки на лінію - безкоштовні як зі стаціонарних телефонів на всій території України, так і з мобільних усіх українських операторів.

Основні теми, з яких консультують на Національній дитячій «гарячій лінії», - насильство над дітьми та жорстоке поводження з ними у сім'ї та з боку оточення, психологічні проблеми, негаразди у стосунках з дорослими та однолітками, майнові права дітей, питання встановлення опіки, а також булінг і безпека в Інтернеті.

Окремо хочемо сказати, що діти мають не тільки знати про свої права, а й вміти їх захищати. І хай вас надихає приклад сімох підлітків-правозахисників, які не побоялися заявити всьому світу про проблеми, з якими вони стикаються в житті, і займатися їх вирішенням усіма своїми – аж ніяк не дитячими – силами. У цих молодих людей, які почали займатися правозахисною діяльністю (деколи самі того не розуміючи) ще в дитинстві, точно є чому повчитися.

Данило СТОЛБУНОВ (Україна)

18-річний Данило є співзасновником благодійної правозахисної організації «TEENERGIZER», яка інформує молодь про проблеми ВІЛ і консультує тих, хто дізнався про свій статус. Він пише статті та охоче виступає на телебаченні, розповідаючи про те, як живе з ВІЛ-статусом. Данило публічно виступає проти дискримінації людей з ВІЛ і за розвінчання міфів навколо цього захворювання.

Северн КУЛЛІС-СУЗУКІ (Канада)

У віці 9 років Северн організувала Дитячу екологічну організацію «Е.С.О.». У 1992 році, коли їй було 12, вона разом з іншими членами об'єднання взяла участь в Конференції ООН з екології та розвитку (Earth Summit) в Ріо-де-Жанейро. Там вона закликала дорослих змінити свою поведінку по відношенню до природи і ресурсів заради майбутнього дітей. Її виступ перед представниками 172 країн світу викликав великий резонанс. Северн досі займається питаннями захисту навколишнього середовища і розумного розпорядження ресурсами, бере участь в міжнародних форумах.

Малала ЮСУФЗАЙ (Пакистан)

У 2012 році Малала була поранена талібами за свою відкриту позицію проти заборони на освіту для жінок. А після стала наймолодшою володаркою Нобелівської премії миру з формулюванням «За боротьбу проти утисків дітей і молоді та за права дітей на освіту». На той момент їй було 17 років. А на батьківщині її нагородили Зіркою Ордена Хоробрості. Малала заснувала фонд, який забезпечує якісну освіту для дівчаток і відкрила в Лівані школу для дівчаток-біженок з Сирії. Зараз їй 20 років і вона студентка Оксфорда.

Джаз ДЖЕННІНГС (США)

Джаз стала одним з наймолодших людей в світі, які коли-небудь ідентифікували себе як трансгендерів. Їй (хлопчикові по народженню) діагностували гендерну дисфорію у віці трьох років, а вже з п'яти років вона почала жити як дівчинка – одягатися в сукні і відрощувати волосся. У 15 років Джаз Дженнінгс почала надавати підтримку таким же підліткам, як вона, і продовжує це робити. Вона активно виступає на TV, пише книги. Так, у своїй книзі «Я Джаз», дівчина ділиться досвідом «переходу» з однієї статі в інший. Таким чином вона прагне підтримати підлітків-трансгендерів в усьому світі і допомогти їм прийняти себе такими, якими вони є.

Анойяра ХАТУН (Індія)

19-річна Анойяра народилася і виросла в невеликому індійському селищі. Незважаючи на це, до 18 років вона вже двічі виступила в Організації Об'єднаних Націй, встигла зустрітися з екс-генеральним секретарем ООН Пан Гі Муном, а також з Біллом і Меліндой Гейтс. Дівчина є активістом міжнародної некомерційної організації «Врятуйте дітей», в складі якої близько сотні груп дітей-активістів з різних країн. Всі разом вони борються з проблемами ранніх шлюбів, торгівлею дітьми, дитячою працею, а також виступають за належний медичний догляд та освіту для дітей.

Меморі БАНДА (Малаві)

18-річна уродженка Малаві Меморі Банда також бореться за права дівчаток своєї країни. У Малаві все ще поширена практика ранніх шлюбів. І коли її 11-річну сестру змусили вийти заміж, і вона завагітніла, сама Меморі вирішила, що вона ніколи не погодиться на таке і почала боротися з цією проблемою. Вона успішно запустила національну кампанію щодо законодавчої заборони ранніх шлюбів. Завдяки громадському руху, ініційованому Меморі, в Малаві був прийнятий закон, згідно з яким мінімальний вік вступу в шлюб для дівчат був підвищений до 15 років.

Абрахам КЕЙТА (Ліберія)

Абрахам виріс в атмосфері війни і насильства в Ліберії. Коли йому було 9 років, його знайому згвалтували і вбили. Це залишило глибокий шрам в його серці, **спонукавши розпочати боротися з насильством над дітьми**. Нещодавно він був удостоєний премії Children's Peace Prize за притягнення до відповідальності винних у сексуальному і домашньому насильстві над хлопчиками і дівчатками.

Обговорення, підсумки дня:

обговорення: що найбільше запам'яталось, вразило тощо. В кінці заходу зробити спільне фото, яке розмістити у мережі Фейсбук з хештегом #Урок_ЯМАЮПРАВО!